

Inside outside - and all in between

Teresa Alton Borgelin
Kandidatuppsats VT 2019
Konstfack, Ådellab
Handledare: Michell Zethson

ABSTRACT

I feel something on the INSIDE of my body, a feeling of nagging worry. It is an emotion equally important as every other emotions we humans have. But the feeling of worry is very complex as it may come in different shapes and sizes, and how much it affects us differs from person to person. For some people thoughts of worry escalates and becomes overwhelming which causes an emotion of anxiety which in turn could lead to a panik attack. In my exam project and my artistic presentation I focus on that emotion of anxiety when you panic and you loose control. The reason for this emotion could be many but I am interested in how expectations and demands both from ourselves, others and society leads to us trying to keep it all together, stay in control and/or wanting to show an OUTSIDE that everything is fine.

Through social media, internet and commercials we are all exposed to information which tells us how to achieve "the perfect life" and images of people having an eventful life. All of this creates expectations. In society today worry and anxiety are emotions that are connected to something negative and is often seen as a weakness. In our attempt to hide the emotion of worry and anxiety we communicate to the people on the outside that everything is fine, by for example using jewelry, make-up and clothes to show a beautiful facade almost like putting on a shield before we go outside to meet the world. Why do we do that? And for whom?

I chose the necklace as the traditional piece of jewelry to symbolize beauty, stability and to communicate to people that you have everything under control and that everything is fine. The necklace becomes part of the facade that will stand for beauty, tradition and a measure of prosperity. This is what you show on the outside of the body but on the inside that is where you hide away your worries and anxiety which is built up due to expectations. Expectations which in time will be too many and too much for you to handle, the same as with anxiety. One part of my artistic presentation is to try and visualise how these expectations are put upon you while you are trying to control them and at the same time show off a stable and beautiful outside. But no matter how hard you try to communicate that everything is fine and trying to keep everything together, in the end, what you feel on the inside of the body will seep out to the outside. I am making a attempt to show how this eventually makes you loose control. The beautiful necklace is impossible to sustain which also makes me question my own traditional view of what a necklace is. Another part of my artistic presentation is about value and to make objects that could be used as conversation pieces to start a dialog about worry and anxiety. The materials I am using symbolises the feeling when anxiety takes control of your body and staines the individual.

The aim of this exam project is to raise thoughts about a complex emotion, norms in society, and to investigate what a necklace is or could be. Jewelry is a way of communicating with other people and one way to show who you are or whom you want to be. As a contemporary art jeweller I am exploring my topic in a conceptual way.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	
Känslor är en del av livet	4
UNDERSÖKNINGSOMRÅDE	5
BAKGRUND	
Ångest och rädsla	6
En känsla förmedlas	6
Den förväntade bilden	7
SMYCKEN	
Smycken på kroppen berättar en historia	8
MATERIAL OCH PROCESS	
I början	10
Konstnärlig gestaltning	12
Gestaltungsreferenser	14
ETT AVSLUT	17
EPILOG	18
KÄLLFÖRTECKNING	19
RAPPORT	21
TACK	22

INLEDNING

Ångesten försvinner aldrig. Du befinner dig inte plötsligt på en solbelyst platta där inget någonsin kan ge dig ångest - den tar sig bara olika former och uttryck. (Freeman 2013:11)

Känslorna är en del av livet

Jag kan känna det som en gnagande känsla som från gång till gång kan dyka upp på olika ställen inuti kroppen vid olika tillfällen, känslan av oro och ångest. Dessa känslor känns ofta igen som något negativt men det betyder inte att de är mindre viktiga. Det är känslor precis som alla andra känslor som hjälper oss människor att förstå kroppen och reagera på ett visst sätt. Känslorna uppmärksammar kroppen om det till exempel är något som kan skada oss och på det sättet hjälper de oss att överleva. Känslorna fungerar delvis som budbärare och de finns där när vi föds och följer oss livet ut. Till skillnad från glädje, som gärna delas med andra, är känslor som är kopplade till något negativt ofta mycket svårare att prata om. Negativa känslor såsom oro och ångest uppfattas dessutom ofta av samhället som en svaghet och göms ofta undan på insidan och får ta mindre plats.

Det svåra med en känsla som ångest är att den kan komma i så många olika former och i olika sammanhang vilket gör den väldigt komplex. I en del fall kan det börja med en oroskänsla som ger obehag i kroppen tex om vi är spända eller nervösa inför ett framträdande eller muntlig presentation. Oroskänslan kan eskalera till stark oro, ångest, som i sin tur kan leda till en panikattack. Hur, varför och/eller när vi upplever oro och ångest skiljer sig från person till person och var i livet vi befinner oss. Oavsett vilket är känslorna oro och ångest en naturlig del av livet och känslor som personer i alla åldrar kan erfara precis som lycka, sorg eller ilska.

opera format

UNDERSÖKINGSOMRÅDE

I mitt examensprojekt har kroppen en central roll. Jag ser kroppen som en behållare med en utsida och en insida. Inuti finns känslorna som på olika sätt kommuniceras till utsidan och blir en del i mötet med andra människor. Jag vill undersöka denna utsida med utgångspunkt i vardagen och livet. Vad händer med utsidan och insidan av kroppen när en oönskad känsla blir för stor? Med smycken kan vi förstärka bilden av en vacker och stabil utsida men i min konstnärliga gestaltning vill jag visa motsatsen. Med min smyckekonst vill jag visa den andra sidan, insidan där förväntningar och krav skapar oro och ångest och när kontrollen går förlorad.

Syftet med projektet är att väcka tankar kring ett svårt ämne och undersöka hur smycken och objekt kan förmedla känslor men också ifrågasätta de klassiska smyckenas roll och makt.

BAKGRUND

Ångest och rädsla

I inledningen av boken, *Kort om ångest* (2013:9,24), liknar författarna Daniel och Jason Freeman känslan ångest vid vinden. De beskriver det som att det är en känsla vi känner igen när den dyker upp, men som är svår att förstå varifrån den kommer eller var den är på väg. Rädslan däremot är i huvudsak kopplad till ett objekt, tex en hund om du är rädd för hundar, och då kommer rädslan att försvinna så fort det upplevda hotet är borta. Ångesten däremot är i många fall inte kopplad till något tydligt hot och därmed svårare att förklara. Ångesten kan skapa en känsla av överklighet, precis som vid en panikattack. En panikattack är stark ångest och i samband med den kan känslan av att förlora kontrollen uppstå. Kroppen kan dessutom reagera med fysiska symtom såsom tryck över bröstet och yrsel (1177 Vårdguiden).

Rädsla domineras av det igenkännbara och gripbara hotet som är lätt att känna igen av en yttre observatör. Det som utlöser ångest är däremot mindre gripbart, mindre synligt och svårare att föreställa sig för en utomstående. (Ottosson och D'elia 2008:7)

I Sara Ahmeds bok *The culture politics of emotion* (2014) går författaren igenom olika emotioner kopplade till olika situationer och diskuterar varför vi människor upplever känslor och hur de är kopplade till objekt. Ahmed beskriver även hon skillnaden mellan rädsla och ångest. I boken inleder hon med att skildra hur rädsla ofta är kopplat till ett fysiskt objekt där det är tydligt vad det är vi är rädda för. Faktorer som intryck och minnen påverkar hur vi avläser mötet med ett objekt där känslan också kan smitta av sig till andra objekt. Vi känner oss hotade av någonting och reagerar på den känslan genom att göra kroppen beredd på flykt. Ångest däremot är mycket svårare att förstå och kan komma från ingenstans (Ahmed 2014:7-9,64-65). Olika händelser skapar olika känslor i kroppen och dessa förmedlas till omgivningen på olika sätt.

En känsla förmedlas

Generellt visas känslor som fysiska uttryck och på så sätt blir de en del i vår kommunikation med omgivningen på utsidan. I boken *I svärmen* lyfter filosofen Byung-Chul Han fram att: ”Den verbala delen av kommunikationen är mycket liten. Icke-verbala uttrycksformer som gester, ansiktsuttryck eller kroppsspråk utgör den mänskliga kommunikationen” (Han 2014:33). Förutom att förmedla en känsla med enbart kroppen kan vi tillföra kroppen olika attribut som till exempel smycken för att förstärka en känsla vi vill förmedla. Karin Johannisson skriver i sin bok *Melankoliska rum* (2009) att ”Känslomässiga anspråk och utspel är en central del av allt socialt liv. De är redskap för iscensättning av jaget. Hårfina nyanser kan bestämma vem du är. Precis som kläder gör känslor något med kroppen, formulerar och framställer den. De är kommunikativa, medier som sänder budskap” (Johannisson 2009:18). Budskapen ger mig signaler att tolka och skapar förväntningar, inte minst i mötet med en främmande person.

Egna tankar om vad som förmedlas och förväntningar i ett rum någonstans i Sverige hösten 2010.

Vi sitter i en cirkel.
Tolv personer.
Jag känner ingen.
Men det är det som är meningen.
De andra i rummet ser just nu bara utsidan, den jag väljer att visa.
Det får mig att fundera över vem jag är och hur jag uppfattas.
Hur mycket kan jag läsa av de andra som sitter bredvid mig?
Antaganden.
Kläder, smycken, kroppsspråk kommer till viss del att visa vem jag är
och vad jag känner men i övrigt har jag makten att välja vad jag vill berätta....
...och när.
Förväntningar.

Den förväntade bilden

Möten sker hela tiden och som nämnts inledningsvis kan kläder, smycken och hur vi rör oss med mera förstärka och förmedla vem jag är, vill vara eller förväntas vara i den tid vi lever i. Arv och miljö formar oss och påverkar hur vi förhåller oss till världen runtomkring. Oavsett var vi befinner oss utsätts vi hela tiden för olika stimuli. Vi matas med information om hur vi bör vara och se ut för att må bra. Bilden av att vara mentalt stark, lycklig, ha ett brett umgänge, bostad, ett bra jobb och att se ut på ett visst sätt är något som jag blir påmind om varje dag via olika medier.

I den tid vi befinner oss i just nu möjliggör det digitala samhället att vi ständigt kan vara uppkopplade. Vi blir därmed lätta byten för all den information, som likt en våt dagligen sköljer över oss. Följden blir ett ökat behov av att sälla och sätta upp egna filter, för hjärnan kan bara hantera en viss mängd information åt gången. Byung-Chul Han reflekterar över hur den snabba utvecklingen av digitala medier ändrar vårt sätt att tänka, vårt beteende och hur vi ser på oss själva i den alltmer digitaliserade världen. Vi är inte bara mottagare av information utan vi har också makten att själva producera och snabbt via olika sociala medier skapa och lägga ut bilder av oss själva på nätet (Han 2014:27). Bilder som beskriver vad vi gör men också bilder som mer och mer skapas utifrån ett ökat behov att visa upp en förskönad bild av verkligheten eller av verkligheten eller av vad andra förväntar sig att se. Hans tankar känns relevanta även idag. Jag upplever att utsidan blir viktigare. Varför? Är det för att få bekräftelse? Vems bekräftelse i så fall? Eller är det för att uppfylla samhällets normer och förväntningar om den ”lyckade människan?” Får det oss att må bättre? Förväntningar och krav som ställs både av mig själv och av andra påverkar hela kroppen. Det som händer på utsidan skapar ofta en känsla på insidan. Strävan efter den perfekta utsidan kommer att skada insidan. Rädslan att inte räckta till skapar en känsla av oro som i för stora doser kan leda till ångest. Beroende på var vi befinner oss i livet och vilka erfarenheter vi besitter kommer detta påverka oss olika mycket och på olika sätt.

SMYCKEN

Smycken på kroppen berättar en historia

Användandet av smycken är en aktiv handling. Jag knäpper halsbandet i nacken och samtidigt känner jag den svala kedjan mot huden. När jag trär ringen på fingret känner jag närheten till kroppen men på ett annat sätt. Kroppen formas efter metallen. Efter några sekunder har smyckena blivit en del av mig. Värmen från min kropp gör att jag inte längre känner metallen. Smyckena följer mina rörelser och blir en del av mig. Just idag bär jag ett smycke för att minnas, smycket på kroppen berättar en historia. Det är en av flera, för anledningarna till att jag bär smycken beror på vilken historia jag vill berätta.

People wear jewelry to communicate their own identity, social status and beliefs to others, to channel their desires and to indicate where they come from and with whom they feel a connection (Van Leeuwen 2017:521)

I boken *Jewellery matters* (Unger och van Leeuwen 2017) beskrivs vårt användande av smycken i diverse sammanhang bland annat för att visa social tillhörighet, betydelse och värde över tid samt hur människor historiskt förhållit sig till smycken. Smycken kan inneha kulturella, sociala och känslomässiga värden som berättar vår historia men också speglar samhällets normer i den tid smyckena befinner sig i.

För att arbeta med mina undersökningsområden utgår jag från den traditionella synen på vad ett smycke är. Historiskt är de äldsta funna smyckena de som är avsedda för utsmyckningar av halsen på olika sätt (Holcomb 2018: 39). Halsband över lag har haft en mängd olika utseenden. De första fynden som hittades var halsband gjorda av ben, snäckor och stenar. I Egyptien hittades tidigt halsband av guld med infattade ädelstenar något som de rika och kungligheterna bar (Schiffer 1988:7). I boken *The necklace* (1997) återger författarna Amanda Triossi och Daniela Mascetti halsbandets historia genom tiden från antiken och till 1900-talet. De beskriver halsbandets roll och utseende under olika tidsperioder och hur utseendet på halsbanden förändrades allteftersom modet ändrades. Ett exempel är under senare hälften av 1500-talet när höga stora halskragar prydde kungligheternas halsar och för att passa modet blev halsbanden längre. 1600-talet var pärlan och pärlhalsbandets storhetstid och användes i princip enbart av kungligheter. I Rom bestämde Julius Caesar att pärlor inte fick bäras av personer under en viss rang och ogifta kvinnor fick inte bära några ädelstenar över huvudtaget (Schiffer 1988:6). Det här är några exempel på hur smycken kommunicerade social status, rikedom och makt. Materialen var ädla och ofta i guld med infattade ädelstenar. I stor utsträckning gjordes smycken av män för att bäras av kvinnor.

Smycken skapades i material som skulle vara hållbara, beständiga och värdefulla. Även historiskt användes smycken för att visa en fulländad och vackert dekorerad utsida av kroppen. I boken, *Jewellery* menar författaren Melanie Holcomb att vårt behov av smycken är detsamma som det alltid varit: "We adorn ourselves to transform ourselves in an ever elusive quest to feel complete" (2018:9-12). Här reflekteras också hur smycken kan

ge en bild av något vi inte är. Smycken kommunicerar inte enbart vilka vi är utan även vilka vi vill vara eller en egenskap vi önskar att vi hade. Det betraktaren ser är inte alltid hela sanningen. Det finns tillfällen när känslan på insidan är något jag vill dölja, gömma undan, något jag känner mig obekvämt att prata om. Det som förmedlas utåt är inte alltid det vi känner på insidan. Istället för att visa kaoset på insidan berättar smyckena på kroppen en annan historia som ofta är lättare för omgivningen att ta emot och förstå.

I mitt examensprojekt kommer jag att använda halsbandet som symbol för det traditionella och det vackra. Halsbandet blir ett bevis på ett lyckat liv och med halsbandet kommunicerar jag till andra att jag har allt under kontroll och att allt är bra. Halsbandet blir på så sätt en del av en fasad som visar skönhet, tradition och ett mått på välgång för att dölja känslorna av oro och ångest på insidan. Jag överdriver denna tanke för att tydligare visa en annan sida. I min konstnärliga gestaltning vill jag nämligen visualisera det jag känner på insidan samtidigt som jag ifrågasätter min egen syn på vad ett smycke är och kan vara. Vad händer med halsbandet då? Smyckekonsten ger mig möjlighet att utforska en annan berättelse och att visa att smycken kan vara så mycket mer än enbart dekorativa eller ekonomiskt värdefulla. Jag gör det inom fältet för konceptuell smyckekonst och använder det som ett verktyg att utforska idéer och samhällsfrågor som berör mig. De smycken och objekt jag skapar berättar en historia som i bästa fall leder till dialoger med andra, eller som skapar tillfällen att sprida kunskap om det fält jag arbetar inom. En ny historia tar sin början.

Bild 1 Handknutet pärlhalsband, Borgelin 2019.

MATERIAL OCH PROCESS

I början

I början är jag vilse. Jag letar efter något men vet inte vad. Jag har en känsla av vad jag vill berätta men kan inte sätta ord på det. Det jag vet är att jag vill undersöka hur jag kan använda smyckekonsten för att ta upp ett ämne som inte alltid är lätt att prata om. Jag vill väcka tankar kring oro och ångest samtidigt som jag vill utmana vad ett smycke kan vara. Går det att kombinera? Det är det jag ska ta reda på. Jag börjar med att göra en enkät med frågor om oro. Jag åker till Centralstationen i Stockholm och gör det jag själv hatar. Jag är den där jobbiga personen som går fram och ska ställa frågor. Jag får ångest direkt, men jag blir överraskad när de flesta jag frågar ändå svarar på min enkät.

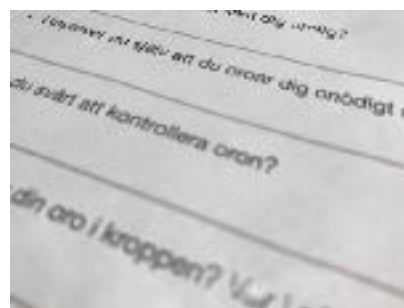

Bild 2 Enkät Oro, 2018.

Därefter går jag vidare med en metod jag tidigare använt mig av, samtalsintervjuer. De blir totalt fem stycken och varje individ kommer i detta projekt att vara anonym. Mitt arbete är ett resultat av information från dessa fem individer i olika åldrar, egna erfarenheter, erfarenheter av att stå nära någon som upplevt oro och ångest, reflektioner som uppstår när jag bjudit in personer för att dela tankar och ta del av mina materialexperiment mitt i arbetsprocessen (se Bild 3). Jag har även tagit del av information via internet, böcker och sociala medier.

Bild 3 Inbjudna till samtal och undersökande mitt i min process, 2018.

Jag tvekar inför mina val, för ju längre in i min research jag kommer desto mer inser jag hur komplext temat oro och ångest är. Komplexitet i det avseende att oro och ångest kan se väldigt olika ut från person till person. Orsakerna varierar och skalan av hur känslorna upplevs är flera. Min egen uppfattning är att i samhället idag och till vardags diskuteras ångest mer öppet än det gjordes för ett antal år sedan. Men trots det märker jag att det av olika orsaker är ett ämne som fortfarande är svårt att prata med andra om. Kan anonymitet påverka en dialog? Jag tar kontakt med en person jag inte känner men som har egna erfarenheter av ångest. Jag frågar om jag får ställa några frågor om hur det känns i kroppen, om personen upplever att hen har någon att prata med om hur det känns. Det dröjer en timme sen får jag ett svar.

2 oktober 2018

Jag känner av ångest mest i huvudet och mage, huvudet bultar nästan som huvudvärk fast utan det onda kan man säga. I magen finns bara en "klump", en oros känsla, något som säger att allt inte är rätt..... Just för tillfället tycker jag inte att jag kan prata med andra, av många anledningar och därför försöker jag inte prata om det för det leder bara till att jag känner mig obekvämt. (Anonym)

Jag inser åter igen hur viktigt det är att kommunicera även om svåra och tunga ämnen eftersom de är en del av livet. I mindre skala kan oro och ångest skärpa mina sinnen och hjälpa mig att fokusera och tänka i andra banor. Men det är när det blir för mycket, precis som med allt annat, som det förstör och tar över tankarna. Känslor göms undan på insidan. Det som visas på utsidan är något annat. Jag döljer det jag inte vill visa. Inte alltid men ibland. En person jag samtalat med delar med sig av egna upplevelser om hur det kan kännas på insidan och vad som visas utåt.

19 oktober 2018

...det känns som ett väldigt starkt obehag, man vet liksom att det är något som inte känns rätt men utan att kunna veta vad. Utanpå så försöker jag se till i största möjliga mån att det inte syns. Vet många som säger att "ångesten styr mitt liv", och det gör den verkligen. (Anonym)

Det personliga mötet är viktigt för mig men att diskutera ett tungt ämne är inte alltid lätt varken för mig eller den person som jag möter. Att reflektera över sin egen situation görs på både gott och ont. I min arbetsprocess med att samla in information om hur andra upplever ångest inser jag att sociala medier kan vara en tillgång. Du kan anonymt skapa ett rum där känslorna på insidan kan få möjlighet komma ut.

1 november 2018

Allt snurrar, tankarna far in och ut ur huvudet och jag har svårt att hålla reda på dem. Press hemifrån, press från skolan, press från kompisar, press som tillsammans med stressen från samma ställen tillslut får mig att bryta ihop. Jag orkar inte mer, men vad ska man göra när ingen lyssnar? (Anonym)

Konstnärlig gestaltning

På insidan av kroppen döljs det som upplevs vara av mindre värde. Istället kommuniceras utåt att allt är bra. Det tidigare nämnda halsbandet blir det smycke som i mitt projekt får stå för skönhet, lycka, framgång och stabilitet, det som förväntas och som för mig är mycket förknippat med ett klassiskt smycke. Jag använder denna uppfattning för att också ifrågasätta min egen syn på vad ett traditionellt smycke är och kan vara. Behöver det vara beständigt över tid? Hållbart? Måste det hängas på kroppen för att vara ett halsband? Räcker det att jag känner materialet mot kroppen? Samtidigt som jag undersöker detta vill jag kasta ljus på den reaktion som uppstår när ångesten blir för stor och du förlorar kontrollen.

I mitt eget huvud spelar jag upp en scen där jag försöker sätta på mig ett halsband för att visa en vacker och stabil utsida innan jag går ut och möter andra. Men istället för att halsbandet är gjort av metall och ädla stenar eller pärlor använder jag mig av ett material som i rumstemperatur kan anta både fast och flytande form. Det enda som styr vilken form materialet antar är ett yttre tryck. När materialet utsätts för tryck stelnar det men så fort trycket upphör flyter materialet ut. Jag låter andra personer applicera materialet på min kropp vilket i sin tur får symbolisera hur samhällets och mina egna förväntningar/krav läggs på mig samtidigt som jag försöker forma materialet till ett vackert smycke runt min hals. Så fort materialet läggs på min kropp går det från fast till flytande form och det börjar långsamt rinna nerför kroppen. Jag försöker fånga upp det och hålla ihop det, forma det till ett halsband om och om igen. Emellanåt lyckas det men allteftersom mer och mer materia läggs på mig blir mina försök att forma ett halsband omöjligt. Till slut tar materialet över kroppen och jag förlorar kontrollen. Scenen i mitt huvud blir till verklighet i den film jag skapar.

Bild 4 Stillbild från film, Borgelin 2018.

Möten med andra människor kan ske varsomhelst. Jag vill också göra smycken eller objekt som jag kan ta med mig, smycken som jag kan ha på kroppen och som berättar något om mitt tema. Smycken som kan vara till hjälp för att starta en konversation. Jag söker två material där ett ska representera ångesten och det andra materialet ska representera

människan. Tanken är att materialen ska mötas i ett objekt där jag kan se hur det ena materialet förstör det andra mer värdefulla materialet, precis så som ångesten gör om den blir för stor. Jag väljer därför att arbeta med tenn och silver. När jag värmer upp materialen tillsammans kommer tennet att fräta sönder silvret, förstöra det. Tennet kommer att göra märken i silvret som är svåra att få bort och har jag väl kombinerat dem är det i princip omöjligt att skilja dem åt igen.

Tenn och silver har historiskt och kulturellt olika värden och tenn anses inte lika värdefullt som silver. Vid uppvärmning av tennet kan jag om jag har tur få tennet att anta en mängd olika färger till exempel gul, blå och lila. Även tennet som är av mindre värde kan bli ett förtrollande vackert landskap i mina ögon. Jag ville göra broscher för de är synliga både när vi står och sitter. Tanken är att när vi är redo att dela med oss av egna tankar och erfarenheter kan broschen sättas synlig på kroppen. Kanske kan smycket bjuda in till samtal eller knyta samman individer. Vissa av mina objekt saknar avsiktligt broschnål för att bjuda in andra att undersöka och själva definiera vad det är och var på kroppen det ska placeras. Var går det att placera? Jag använder mig också av ringen. Ringen har fått symbolisera stabilitet och är en form många kan relatera till. Genom att löda ihop eller smälta tenn på silvret får ringen ett helt annat uttryck. Ringarna går fortfarande att använda men sätter jag på en av dem på fingret gör det ont när jag vrider på den. Låter jag den vara kommer jag efter en stund inte längre märka av den.

Bild 5 Smycken i silver och tenn, 2018.

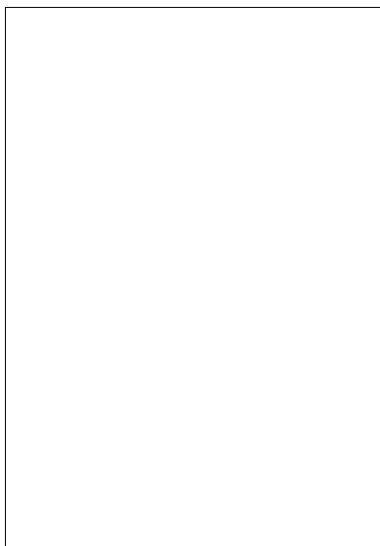
Gestaltungsreferenser

Åsa Skogbergs smycken har i stor utsträckning handlat om ett utforskande kring material och kropp. Det finns en stark relation mellan smycken och kropp, en närhet som väcker nyfikenhet. I olika verk har hon utforskat smyckekonstens gränser och använt sig av material som i vanliga fall inte ses som klassiska och ädla. Materialvalen har istället visat att smycken inte alltid är beständiga och därmed utmanat vår traditionella syn på vad ett smycke är och kan vara (Skogberg, Åsa 1998). Detta är något jag mer och mer utforskar i mitt eget arbete och vilket jag anser viktigt för att bredda den samtida smyckekonsten. I Skogbergs verk, *Necklace of love, I want pearls*, visar hon upp ett självporträtt där det traditionella pärlhalsbandet blivit ersatt av kyssar i form av röda sugmärken runt halsen. I detta verk är halsbandet en kärleksgåva men visar också på hur kvinnan tillåter sig bli snärjd av traditioner (Astfalck, Jivan 2003). Skogberg visade inte bara nya sätt att ta sig an de klassiska formerna utan även hur objekten mötte en publik till exempel i hennes utställning på Millesgården, *Close, Closer, Closed* (2016) där hon arbetade med ädla och oädla material och visade smycken bland museets antika skulpturer.

Juveleraren och industridesignern Gijs Bakker anses vara en av de första att skapa konceptuell smyckekonst (Where image and object meet). Genom att använda sig av en tunn guldtråd skapade han sitt verk *Shadow bracelet* 1973. Den tunna guldtråden, armbandet, placerades på överarmen och drogs åt så hårt som möjligt. Den skar således in i huden och efterlämnade ett avtryck. Guldtråden förändrade därmed utseendet på huden under en begränsad tid som dokumenterades med fotografier. De förpackades i smyckeaskar och såldes som armband, men i själva verket var det guldtrådens frånvaro

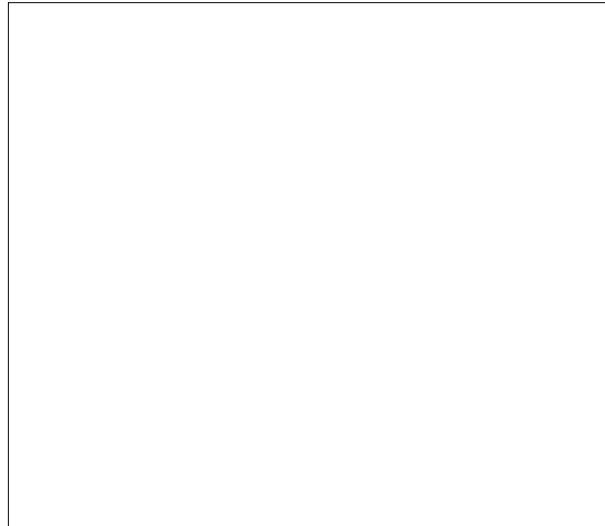
och endast avtrycket på kroppen som var slutprodukten, ett osynligt smycke (Art Jewelry Forum: The joy of making the invisible visual by utilising the hand). Det som fångar mitt intresset är smyckenas tydliga närhet och relation till kroppen och att tiden blir en avgörande faktor. Bakker väcker även frågor huruvida resultatet av ett hantverk kan vara något annat än ett fysiskt objekt vilket är något jag själv utforskar, inte minst i mitt examensprojekt.

Tiffany Parbs skapar smycken och objekt utifrån ett konceptuellt tänk och använder sin egen kropp för att tänja på gränserna för vad ett smycke är. I många av Parbs verk blir huden på olika sätt en viktig del i denna utforskning där tid ändrar kroppen och hudens berättelse. I sin serie *Marked* (2004) visar hon hur vi på olika sätt kan manipulera huden och på så sätt skapa synliga avtryck. Avtrycken i huden blir, precis som med Bakkers och Skogbergs verk, ett smycke som finns under en begränsad tid. Ett exempel syns på bilden nedan där Parbs hållt hett vax på fingret vilket orsakat en blåsa. Parbs gör således inte enbart smycken eller objekt till kroppen, utan hon upplever dem även själv och de blir på det sättet en del av kroppen (www.tiffanyparbs.com). Jag inspireras av hennes nyfikenhet och experimenterande för att bredda vår kunskap och förståelse om smycken och vad de kan kommunicera samt att hon i många projekt väcker tankar kring hur vi påverkas av media och samhällets normer.

Bildkonstnären Lauren Kalman arbetar med fotografier, installationer och video och använder sin egen kropp i sitt utforskade kring bland annat skönhet, utsmyckning och kroppsbilden vilket jag ser som relevant med tanke på mitt arbete. I sin serie *Blooms, Efflorescence, and Other Dermatological Embellishments* tar Kalman upp frågor kring hudimperfektioner och hur det finns en industri för att dölja dessa med en mängd skönhetsprodukter, allt för att vi ska kunna visa en vacker utsida (Spotlight on Lauren Kalman: Pleasure and Pain In Gold). Kalman använder kroppen som ett redskap där många av situationerna kan upplevas obekväma och klaustrofobiska.

ETT AVSLUT

De finns där inuti kroppen, känslorna, ibland ligger de på ytan ibland svämmar de över medan vissa göms långt därinne tex känslan av oro och ångest. En insida och en utsida. Min avsikt är inte att vi ska berätta allt för alla eller att insidan och utsidan måste visa samma känsla. Det som berör mig är när vi påverkas av miljön runtomkring oss på ett negativt sätt och detta i vissa fall får oss att må dåligt, och tro att negativa känslor inte är lika mycket värda som de övriga känslorna och därför måste slätas över eller döljas. Jag vill vara en del i att förändra detta. Min förhoppning är att samtalen kring de svåra och tunga ämnena fortsätter, för hur vi kommunicerar dessa känslor idag kommer delvis att påverka hur vi bemöter dem i framtiden.

Precis som jag vill att mitt tema ska få ta plats vill jag att konsthantverket ska få göra detsamma. Jag ser mig själv som smyckekonstnär och konsthantverkare och dessa blir mina verktyg för att med olika medel utforska relationer mellan smycke, objekt, kropp/kroppar och rum. I antologin *Konsthantverk i Sverige del 1* (Zetterlund, Hyltén-Cavallius, Rosenqvist 2015) diskuteras hur konsthantverket har förändrats över tid. För mig ger det inspiration att fortsätta experimentera med metoder att involvera andra och att hitta nya sätt för mina smycken och objekt att möta en publik.

EPILOG

Ju mer kunskap jag får om smycken ju mer fascinerad blir jag över alla anledningar, inte bara i Sverige, till varför människor väljer att bära smycken. Eller bottnar allt från samma känsla? Kan det i så fall vara en ny utgångspunkt för en ny berättelse?

Why do we wear jewellery?

Because we crave attention and
decorating ourselves is a great way
to get it. When you break it down,
that's it, we just want to be noticed
(Adams 2010:7)

KÄLLFÖRTECKNING

Böcker

Adams, Maia (2010). *Fashion jewelry*. London, U.K.: Laurence King.

Ahmed, Sara (2014), *The Cultural Politics of Emotion*. Edinburgh: Edinburgh university Press.

Astfalck, Jivan (2003). *Beyond adornment*. Gävle: Gävle konstcentrum.

Freeman, Daniel och Jason Freeman (2013). *Kort om ångest*. Stockholm: Fri Tanke förlag.

Han, Byung-Chul (2014). *I svärmen: tankar om det digitala*. Stockholm: Ersatz.

Holcomb, Melanie (2018). *Jewelry: the body transformed*. New York: Metropolitan Museum of Art.

Johannisson, Karin (2009), *Melankoliska rum: om ångest, leda och sårbarhets förfluten tid och nutid*. Stockholm: Bonnier.

Ottosson, Jan-Otto & D'Elia, Giacomo (2008). *Rädsla, oro, ångest: behandling i samarbete*. Stockholm: Liber.

Schiffer, Nancy (1988). *The power of jewelry*. West Chester, Pa.: Schiffer Pub.

Skogberg, Åsa (1998). "I pärlhalsbandets utmarker". Masteruppsats Konstfack Ädellab.

Triossi, Amanda & Mascetti, Daniela (1997). *The necklace: from antiquity to the present*. London: Thames and Hudson.

Unger, Marjan, Leeuwen, Suzanne van & De Jong-Dalziel, Robyn (2017[2017]). *Jewellery matters*. Rotterdam: Nai010 Publishers.

Zetterlund Christina, Hyltén-Cavallius och Rosenqvist. *Konsthantverk i Sverige*. Mångkulturellt centrum Konstfack Collection (2015).

Elektroniska källor

Art Jewelry Forum: The joy of making the invisible visual by utilising the hand.
<https://klimto2.net/forum/articles/the-joy-of-making-the-invisible-visual-by-utilising-the-hand>. Hämtad den 2019-01-29.

<https://www.tiffanyparbs.com> . Hämtad 2019-01-29.

Spotlight on Lauren Kalman: Pleasure and Pain in Gold. <https://the-artifice.com/spotlight-on-lauren-kalman/#return-note-81162-4> . Hämtad 2019-01-29.

Where image and object meet
<https://www.studiointernational.com/index.php/ursula-ilse-neuman-interview>. Hämtad den 2019-01-29.

Ångest-starka känslor av oro-117 Vårdguiden
<https://www.1177.se/Stockholm/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Angest/> . Hämtad den 2019-01-29.

RAPPORT

Inför den muntliga presentationen testade jag ett flertal olika installationer. Jag beslöt också att välja bort mina konversationsobjekt i silver och tenn. Det var ett svårt beslut men jag ser dem mer som en del i processen som ledde fram till slutresultatet, filmen. Filmen är huvudobjektet och behövde få ta mer plats. Jag valde att använda den projektor som fanns i rummet och visa filmen på den tillhörande duken vilket också gjorde det möjligt att låta materialet droppa ner på marken bakom duken, precis så som det gjort under inspelningarna. Det blev en detalj för publiken att upptäcka när de kom in i rummet. Jag hade ytterligare en projektor i rummet som visade en stillbild av vänster sida av badrummet där filmen utspelar sig. Bilden visar en vägg med en handdukshållare. Med hjälp av en spik hade jag hängde upp en riktig handduk som på så sätt blev en del av stillbilden. Detta gjordes för att förtydliga badrumsmiljön, men så här i efterhand hade jag nog valt bort den bilden. Jag hade tänkt att interagera med den handduk jag placerade på väggen för att på så sätt också aktivera bilden, dock ändrade jag mig under själva presentationen.

Under presentationen valde jag att göra en form av performance för att visa publiken på plats hur materialet, majsstärkelse, ändrar egenskaper beroende på hur man hanterar det. Det var för att förklara valet av material och hur det relaterar till mitt projekt. Detta innebar också aktivering av det podium som jag gjort som ett smyckeskrin där jag under presentationen skapade ett halsband av majsstärkelsen. För detta behövde jag ha materialet i någonting och jag tog kontakt med Josefin Burmester-Andersson som gjorde en glasbehållare utifrån mina önskemål för detta ändamål.

Jag arbetade mycket med presentationen och valde till slut att använda mig av både performance, film och muntligt framförande.

Till slututställningen behövde gestaltningen anpassas till rummet och övriga utställare. Det blev också en möjlighet att testa ett nytt sätt att presentera mitt arbete på. Istället för att använda mig av projektorer valde jag att testa att visa filmen på en tv-skärm. Detta var dels för att skärmen inte är lika ljuskänslig, eftersom rummet inte skulle gå att mörklägga dels därför att tilldelad yta var begränsad. Jag valde att till utställningen enbart visa filmen, och valde även bort ljudet. Detta för att lättare ta del av huvudverket och filmen i sig är tillräckligt tydlig även utan ljud. Jag gjorde en vägg 120x250 som stack ut ca fem cm från befintlig vägg för att på så sätt tydligare rama in skärmen och få bort störande objekt. På så sätt lyftes filmen fram bättre i rummet också i förhållande till övriga verk. Under skärmen på golvet har jag droppat färgad majsstärkelse som i princip dagligen bytts ut mot ny. Jag ville att filmen skulle kunna ses både stående och sittande och jag byggde därför en sittbänk tillräckligt stor för att två personer som inte känner varandra skulle kunna känna sig bekväma när de satt på den. Min placering i rummet var ett hörn där det på ena sidan också var en mindre vägg vilket skärmade av mitt verk bra i förhållande till intilliggande verk. På höger sida fanns fönster. För att få ett insynsskydd, så att de som stod eller satt och tittade på filmen inte skulle bli störda av förbipasserande personer på gatan utanför, rollade jag fönstrens med fil. Trots att alla utställare i rummet hade verk som behövde plats så tycker jag att vi tillsammans lyckades få till ett luftigt rum där besökare lätt kunde ta sig runt och ta del av alla verk på ett bra sätt. Till slututställningen gjorde jag A6-kort med en bild från filmen på framsidan och en kort beskrivning av projektet på baksidan. Dessa kort placerades på en hylla till vänster om skärmen samt på sittbänken.

Under utställningen har jag vid vissa tillfällen valt att ha på mig några av de konversationsobjekt som jag valde bort till den muntliga presentationen. Dessa konversationsobjekt har då varit till hjälp för att beskriva hur jag experimenterat med olika material som slutligen lett fram till att jag använt mig av majsstärkelse och gjort en video. Att arbeta med att göra en video, att välja bort objekt och att pröva nya sätt att presentera sitt arbete på har varit en utmaning men också väldigt lärorikt. Uppsatsskrivandet har dessutom hjälpt mig att få ner känslor och tankar i ord och för att inte sväva ut för mycket. Flera delar i projektet har på olika sätt drivit mig att skaffa ny kunskap och på det viset har jag kommit i kontakt med nya personer och skapat nya kontakter. Det har lett till en större förståelse kring temat oro och ångest men också ny kunskap inom olika hantverk.

Bild från Konstfacks vårutställning 2019.

TACK

Stort tack till alla som på något sätt har deltagit i mitt projekt. Ni har var och en varit viktiga och bidragit med kunskap, deltagande, lyssnat och uppmuntrat. Tack för allt stöd.